

DEN TÆNKENDE STORBY

KOMMUNEPLANSTRATEGI 2007

INDHOLD

4

FORORD

6

DEN
TÆNKENDE
STORBY

8

Tænk grønt
**DEN
BÆREDYGTIGE BY**

12

Tænk mangfoldigt
**BYEN
FOR ALLE**

16

Tænk blåt
**BYEN
NED TIL VANDET**

20

Tænk nyt
**DEN
DYNA**

24

KOMMUNEPLAN 2009

26

KOMMU
STRATE
FOR KV

© Københavns Kommune
Økonomiforvaltningen
Center for Byudvikling
September 2007

Koncept og layout: 2+1 Idébureau
Fotos: Per Wessel

FORORD

Udover dette hæfte består Kommuneplanstrategien af en faktapublikation, der indeholder en sammenfatning af de analyser, der ligger til grund for udarbejdelsen af Kommuneplanstrategien.

Denne kan rekvireres ved henvendelse til Københavns Kommune på xx@okf.kk.dk.

DEN TÆNKENDE STORBY

København skal være en tænkende storby, hvor nytænkning og omtanke går hånd i hånd. Vi skal skabe vækst og udvikling, der er funderet i den respekt for miljø og mennesker, som er Københavns stærkeste kort som international metropol.

København er i en rivende udvikling. Byen vokser og får hele tiden mere at byde på. Indenfor de sidste 15 år er vi blevet 35.000 flere københavnere og i løbet af de næste 15 kommer yderligere 45.000 til. Det svarer til, at hele Roskilde flytter til byen. Der er også blevet flere virksomheder, og alene i 2006 fik byen 6000 nye arbejdspladser. Samtidig har de første etaper af Metroen og den nye Ringbane bundet byen tættere sammen, brokvartererne er blomstret op og Amager Strandpark og Havnebadet på Islands Brygge har gjort natur, frisk luft og strandliv til nye ingredienser i byens liv.

Det går på mange måder rigtig godt i København, men byens vækst giver også nye udfordringer. Biltrafikken er steget gevaldigt. Det er blevet dyrt at bo i København. Der er tendenser til dannelse af ghettoer og enklaver, der kun bebos af mennesker med enten en bestemt indkomst eller en bestemt etnisk og social baggrund. Og indenfor iværksætteri og innovation halter København bagud i forhold til byer, vi normalt sammenligner os med.

Københavns udfordring er ikke bare at vokse, men at vokse på en intelligent måde. Vi skal skabe en by, der ikke bare er større, men også mere mangfoldig, mere dynamisk, mere bæredygtig og mere innovativ. Det kræver, at vi formår at skabe en tænkende storby, der er drevet af en sund blanding af omtanke og nytænkning, og hvor vi trækker på alle menneskelige ressourcer. Først og sidst skal København være en tænkende storby i den forstand, at alle har mulighed for at bidrage med ideer og tanker. Vi drømmer om at gøre København til den første storby i verden, der samtidig er én stor tænketank for nye idéer og måder at indrette sig i byen på.

DE FIRE INDSATS-OMRÅDER

Tænk grønt DEN BÆREDYGTIGE BY

Vi skal arbejde for, at København bliver verdens miljøhovedstad og en international rollemodel for bæredygtig byudvikling. Vi skal begrænse energiforbruget og CO2 udslippet. Vi skal skabe en tæt storby, der bruger mindre energi på transport. Vi skal udvikle bæredygtige bykvarterer og begrænse biltrafikken og udbygge den kollektive trafik.

Tænk mangfoldigt BYEN FOR ALLE

Vi skal sikre, at der findes boliger i alle prisklasser og at København er en by med plads til alle unge, familierne og gamle. Vi skal skabe bykvarterer, der blander boliger, erhverv og kultur, fordi variation skaber liv. Vi skal modvirke tendensen til dannelsen af ghettoer og enklaver, hvor der kun bor én slags mennesker. Vi skal skabe nye byrum med plads til liv og fællesskab.

Tænk blåt BYEN NED TIL VANDET

Vi skal gøre København til en maritim by, der udnytter sin unikke placering ved vandet. Vi skal skabe flere boliger og flere havnebade langs havnen. Vi skal udnytte det blå element til at skabe spændende bykvarterer og flere rekreative muligheder lige fra pulserende byliv til promenader med fred og ro.

Tænk nyt DEN DYNAMISKE BY

Vi skal sikre, at fremtidens København bliver en international vidensby. Vi skal styrke rammerne for forskning og iværksætteri og sikre en bedre synergi mellem vidensmiljøer og erhvervsliv. Vi skal tiltrække flere internationale studerende og flere vidensmedarbejdere. Vi skal trække flere udenlandske investeringer til byen via en klar international branding af København.

Tænk!

I løbet af foråret har Københavns Kommune afholdt workshops, bådture og udstilling om vigtige emner for fremtidens København. Københavnerne er blevet opfordret til at tænke højt, tænke stort og tænke fremad. Her er nogle af synspunkterne.

Tænk stort

“Til alle nejsigerne: Vær nu lidt åbne. Ikke alt nybyggeri er dårligt, støt god arkitektur”.

Tænk højt

“Flere højhuse, der er flotte skaber et spændende byliv. Mere offentlig transport som metro, tog og busser. Forbyd gerne privatbilen.”

Tænk fremad

“Jeg vil ønske, at der blev mere plads til det selvgroede, selvstyrende og det uformelle. Det giver en dejlig by. F.eks. Christiania og haveforeningerne på Amager”.

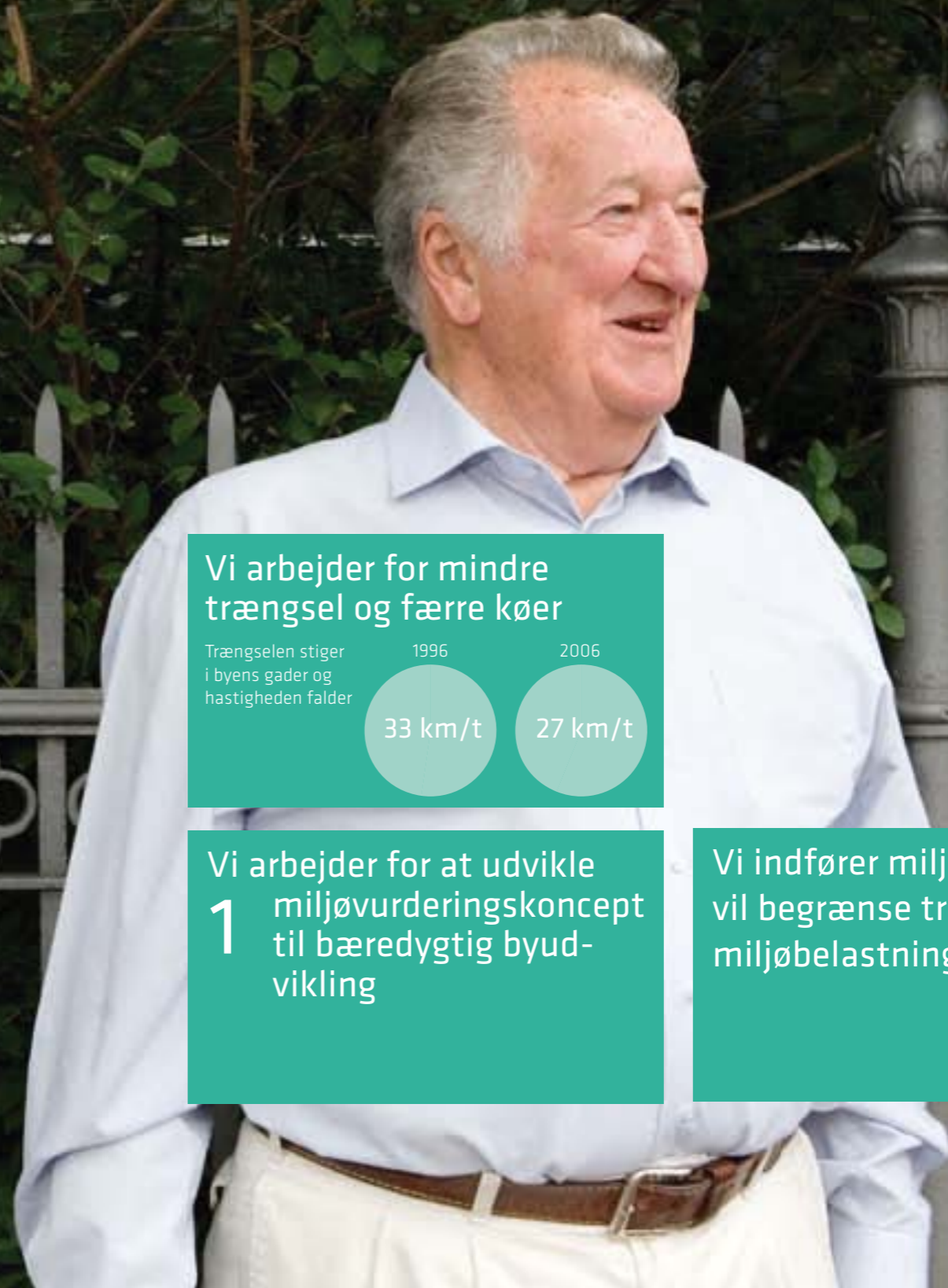
1 godt råd fra en global guru:

Designeren Bruce Mau: “København skal brande sig som et fyrstårn for bæredygtighed indenfor videnskab og design”.

Tænk grønt

DEN BÆREDYGTIGE BY

Vi arbejder for mindre trængsel og færre køer

Trængselen stiger i byens gader og hastigheden falder

1996

33 km/t

2006

27 km/t

Vi arbejder for at udvikle miljøvurderingskoncept 1 til bæredygtig byudvikling

Vi indfører miljøzoner der vil begrænse trafikens miljøbelastning

DEN BÆREDYGTIGE BY

dette gøres konsekvent i hele regionen de næste 30 år, vil der spares 100.000 tons CO2 pr. år. En tættere by skal samtidig være med til at skabe flere spændende byrum med plads til mennesker frem for biler.

BÆREDYGTIGE BYKVARTERER

Også energiforbruget i byens huse skal bringes ned. Selvom energiforbruget i en tæt by som København er mindre end i mere åbne bebyggelser, er det nødvendigt, at begrænse energiforbruget i ejendomme og erhvervsbyggerier yderligere. Både gamle ejendomme og nybyggeri skal sænke energiforbruget. Byfornyelsen af Vesterbro viser eksempler på økologiske løsninger i tætte ældre byggeri, og i Berlin og New York bygges allerede økologiske højhuse. København skal være på forkant på dette område. Der skal udpeges kvarterer med nye lavenergibebyggelser og udvikles en miljøpolitik for bæredygtige byudviklingsprojekter. Der bør afsøges nye muligheder for hvordan affald håndteres i en tæt by. Det kan f.eks. være i form af mindre nærmiljøgenbrugsstationer.

MINDRE TRAFIK – BEDRE TRANSPORT

I 2025 vil der være 30-40 % mere biltrafik i København, hvis der ikke sker noget markant. Hvis der ikke sikres mere metro, bedre forhold for cyklisterne og nye innovative trafikløsninger, vil byen drukne i biltrafik og luftforurening. Derfor skal transporten flyttes fra bil til metro og cykel. København skal fortsætte med at flytte parkering fra gader og pladser. Forholdene for gående og cyklister skal forbedres. Det kollektive transportsystem skal understøttes og forbedres. Trængslen på byens vejnet skal begrænses via trængselsafgifter og skarpere parkeringsnormer. Målet er at sænke både luft- og støjforureningen.

VERDENS MILJØHOVEDSTAD

København skal være verdens miljøhovedstad. Byen har allerede markeret sig på miljøområdet ved at kombinere økonomisk vækst med et faldende energiforbrug, men det er kun første skridt på vejen mod København som international rollemodel i kampen mod klimaændringer. Den nationale målsætning lyder på en reduktion på 25 % af transportsektorens CO2-udslip i år 2030 i forhold til 1988. Som by skal København gå forrest og bane vejen for en realisering af denne målsætning. Kommuneplan 09 skal være med til at vise, hvordan ambitionerne kan indfries. Miljøsatsningen skal danne grundlag for en omfattende eksport af bæredygtige løsninger.

EN TÆT BY ER EN BÆREDYGTIG BY

Københavns voksende trafik udgør den største syndebuk med hensyn til udledning af CO2, men den stigende transportmængde kan begrænses ved at gøre afstanden fra hjem til arbejde kortere. En tættere by bruger mindre energi til transport, og har et lavere CO2 udslip. Derfor er det vigtigt at, alle store arbejdspladser i fremtiden placeres i direkte nærhed til stationerne, så bilen ikke længere er nødvendig for at komme til og fra arbejde. Hvis

Flere boliger i København

Jo længere ude i regionen de nye boliger bygges, des mere køres der i bil. I nye boliger i København har beboerne typisk et dagligt transportarbejde på 20 km – mens det er på ca. 35 km for beboere i nye boliger i Værløse og Taastrup.

Det daglige transportarbejde

20 km København

30 km Albertslund og Ballerup

35 km Værløse og Taastrup

Trafikken er den største udfordring for CO2 målene

Trafikken er den største udfordring, hvis vi skal begrænse byens CO2 udslip. I 2025 vil der, hvis der ikke bliver gjort noget – være 30-40 % mere biltrafik i København, og trafikens andel af CO2 udslippet stiger.

MÅL OG INITIATIVER

i Kommuneplan 09

MILJØPOLITIK FOR BYUDVIKLING

- der skal udvikles et miljøvurderingskoncept, der kan bruges til bæredygtigheds tjek af de store byudviklingsprojekter. Udfra en helhedsbetragtning af den samlede miljøscore.

STRATEGI FOR EN TÆTTERE BY

- der sikrer plads til nye arbejdspladser flere erhvervslokaliseringmuligheder i de stationsnære områder og en byrumsplan for Cityringens metrostationer og andre stationer.

HØJHUSSTRATEGI

- retningslinier for et København i højden.

NYE PARKERINGSNORMER

- en begrænsning af biltrafikken via færre parkeringsmuligheder i byen og nye parkeringsnormer for nybyggeri.

NY VEJNETSPLAN

-revidering af den overordnede trafikale afvikling; herunder hvilke trafikformer der prioriteres på forskellige gader.

NYE TOGFORBINDELSER

- arealreservationer til togforbindelserne på Sjælland.

GRØNNE CYKELRUTER

- retningslinjer for nye grønne cykelstier.

NYE LAVENERGIOMRÅDER

- udpegning af områder til lavenergibebyggelse.

På Valby Skole er der etableret solceller. Initiativet er en del af Solar City Copenhagen projektet, som arbejder for, at København bliver udviklings- og demonstrationsområde for solenergianlæg og energioptimeret byggeri.

Følgende initiativer er blandt dem, der allerede er igangsat eller vedtaget for at sikre, at byen er bæredygtig:

- Vedtagelse af metroens 4. etape – metrocityringen.
- Prioriteringsplan for udbygningen af cykelruter, cykelparkering og grønne bølger
- Trængselsprojektet – indføring af trængselsafgifter i København.
- Sikring af busfremkommeligheden og busdækningen - busplan 07 og 08.
- Agenda 21 plan der formulerer en række mål for miljøet i byen.
- Et miljøudspil – Miljømetropolen 2015
- Retningslinjer for miljø i byggeri og anlæg
- Støjkortlægning af byens veje, baner og større virksomheder
- Miljøzoner indføres
- Ny spildevandsplan

Jan Gehl, arkitekt, siger:

Når der bygges boliger i fremtidens København skal vi klart markere, at så er der ikke plads til biler. Der skal kun være plads til 1 delebil. Erhverv skal ligge tæt på stationer og metro og skal ikke have p-pladser.

Behov for eksperimenter

Der er behov for at igangsætte eksperimenter med nyt økologisk byggeri. Planloven er blevet revideret, så der kan stilles krav om at udlægge et område til lavenergibebyggelse. Det skal bruges i den fremtidige planlægning.

Tænk mangfoldigt **BYEN FOR ALLE**

Vi arbejder for

5000 billige boliger
til velfærdssamfundets
kernemedarbejdere

Vi arbejder for flere boliger

Der skal bygges flere
boliger

3191

1997 - 2001

7840

2002 - 2006

8500

2007 - 2010

Vi arbejder for
mere byliv på byens
pladser

Antal af udeservering i
Københavns kommune

275

1997

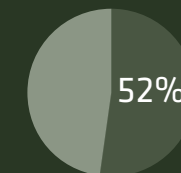
600

2013

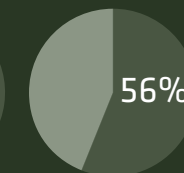
Vi arbejder for
flere store boliger

Andel af boliger
med 3 eller
flere værelser

2006

2013

Vi arbejder for toilet og
bad i boligerne

Boliger uden bad/
toilet

38.000

2006

31.000

2013

BYEN FOR ALLE

BOLIGER I ALLE PRISKLASSE

Boligpriserne i København er steget markant i de seneste 10 år i takt med befolkningstilvæksten. Samtidig er antallet af udlejningsboliger faldet, fordi mange lejeboliger med byfornyelsen er blevet omdannet til andelsboliger. Det er blevet vanskeligt at få bolig og hverdag til at hænge sammen i København, hvis man ikke har en høj indkomst.

Derfor skal der bygges flere lejligheder, der er til at betale for f.x. politibetjenten eller sygeplejersken. Der skal bygges 5000 billige boliger.

BLANDEDE BYKVARTERER

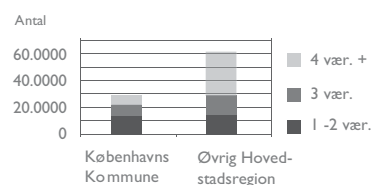
En række byområder i København lider under at være blevet for ensartede. Kalvebod Brygge er fx. domineret af erhverv, og Havnestad næsten udelukkende boliger. I dag har disse byområder mere karakter af sovebyer end storbykvarterer. Der mangler nære indkøbsmuligheder og liv på gaden.

Det gode kvarter er det komplette kvarter, hvor der både er boliger og indkøbsmuligheder indenfor en overskuelig afstand samt børnepasnings- og fritidstilbud af høj kvalitet. Livet i det enkelte kvarter er afhængig af en højere tæthed, samt af at boligtyper, erhverv og handel blandes i de enkelte byområder. Den forventede vækst i erhvervsbyggeriet skal bruges som løftestang til at bygge flere boliger, og nye bykvarterer skal

Brug for mere byfornyelse

Der er stadig et stort byfornyelses-behov i København. Der er næsten 40.000 boliger uden eget bad og/eller toilet.

Fordeling af boliger efter størrelse 2005

Anne Katrine Hornemann, arkitekt, siger:

“København skal gå foran og være inspirator i udviklingen af nye boligtyper – især boliger med fællesskab – og bidrage til eksperimenter.”

have mindst 50 % boliger. København skal desuden have en finmasket detailhandelsstruktur, brogaderne skal fastholdes som byens butiksstrøg, og der skal sikres butiksliv i de nye byudviklingsområder. Når der lokalplanlægges for nye byområder beskrives, hvad der er behov for af skoler, kultur, idræt, sundhedsfaciliteter, mv. i området. De indgår i den efterfølgende budgetprioritering.

GHETTODANNELSEN SKAL MODVIRKES

De seneste år er der sket en koncentration af socialt svage i de almene boligområder, samtidig med at de nye boligkvarterer ikke har fået den sociale bredde, som ellers kendetegner Københavns kvarterer. Der er tendenser til et mere splittet bysamfund med etniske og indkomstmæssige ghettoer.

Ghettoisering skal modarbejdes, fordi blandede bykvarterer er en forudsætning for at sikre byens sammenhængskraft. Der skal fortsat sættes på boligsociale projekter og på at øge beskæftigelsen i ghettoområderne.

BYRUM MED LIV OG FÆLLESSKAB

Fornyelsen af byen har også medført en privatisering af byens rum. Mange baggårde er blevet lukkede private områder, mens mange promenader og pladser i de nye byudviklingsområder er præget af ”privat område” skilte.

Privatiseringen af byens rum skal modvirkes med åbne og inviterende byrum for alle. Byens pladser skal være steder for kulturoplevelser, byliv og idræt. Særligt skal der være mere plads til idræt uden for hallerne i byens rum. For at nå disse mål skal byens bygherrer tilskyndes til at investere i at forny byens pladser, når de bygger. Den samme udfordring gælder byens parker. De skal kunne bruges til både natur, kultur og idræts aktiviteter. Det kræver nytænkning og sammentænkning af hvordan byens parker, legepladser, grønne områder og pladser skal udvikles.

MÅL OG INITIATIVER

i Kommuneplan 2009

STRATEGI FOR EN TÆTTERE BY

– der skal pege på hvor der er plads til flere boliger og sikre tætte, levende og blandede byområder og et større udbud af boliger. Normer for både tæthed og friarealer skal revideres.

FLERE BILLIGE BOLIGER

– til familier med lav- og mellemløst indkomst.

FLERE NYE BOLIGFORMER

– til store husstande og seniorbofællesskaber, gerne i form af flere tætte rækkehusbebyggelser og nye storbylejligheder.

FORTSAT GHETTOINDSATS

– der sikrer bedre synergi mellem eksisterende indsatser.

OMRÅDEFORNYELSE

– der skal udpeges nye bykvarterer til områdefornyelse.

DETAILHANDELSTRATEGI

– samlet revision, der styrker de eksisterende by- og bydelscentre, og sikre plads til udvalgsvarebutikker på mere end 2000 m².

PLADSER OG PARKER

– skal nytænkes og fornyes og Kommuneplanen skal indeholde retningslinier, der støtter dette mål.

Der bliver bygget flere boliger

Der er sket en vækst i nybyggede boliger – især de sidste 2 år. I 2005 blev der bygget ca. 2700 nye boliger og året før ca. 1600 boliger. Til sammenligning blev der kun bygget ca. 500 boliger årligt i 1998, 1999 og 2000.

En Københavner siger:

“Gader, pladser, hav – vores fælles områder – bør kvalificeres og ikke blot være en trafikalt junkzone – livet skal leves også uden for bygningerne.”

Lars Olsen, Ugebrevet A4, siger:

“Københavns boligkvarter er blevet delte – det giver især problemer i skolerne. Sammenhængskraften i byen falder fra hinanden, hvis ghetto-problemerne ikke løses.”

Porcelænsgrunden i Valby er omdannet fra industrigrund til et blandet byområde med boliger, skole, idræts- og kulturhuse. Mange af de gamle bygninger er genanvendt, fx til skole, og der er gjort plads til nye moderne familieboliger, ældreboliger m.m.

Følgende initiativer er blandt dem, der allerede er igangsat eller vedtaget for at sikre, at byen er for alle:

- Billige boliger projektet.
- Områdefornyelse i tre kvarterer.
- Helhedsorienteret byfornyelse i tre kvarterer.
- 15 boligsociale projekter i samarbejde med de almene boligorganisationer.
- Nye udlejningsmodeller og anvisningsregler for den almene boligsektor.
- Projekt Faglighed der skal give byens skoler et fagligt løft.
- Integrationspolitik der bl.a. sikrer, at beskæftigelsen stiger i ghettoområderne.
- Etablering af Streetmekka – et nytænkende anlæg til sports- og street-aktiviteter.
- En omfattende modernisering af Kommunens botilbud til psykisk syge og handicappede.

Tænk blåt

BYEN NED TIL VANDET

Vi arbejder for flere boliger ved vandet

Vi arbejder for at sikre at al ny havnekaj i Nordhavnen er offentligt tilgængelig

Der skal anlægges nye havnebade

3

BYEN NED TIL VANDET

micilbyggeri skal ikke længere have fortrinsret til havnekajen, og der skal bygges 12.500 nye boliger tæt ved vandet frem til 2013, de fleste i Sydhavnen.

BEDRE ADGANG TIL VANDET

De eksisterende trafikårer langs vandet er mange steder afskærmende snarere end adgangsgivende. Der er en hel række trafikale barrierer mellem havnen og byens kvarterer, fx på Østerbro, Vesterbro og Refshaleøen. Det er en medvirkende årsag til, at en stor del af havneløbet er præget af tomme promenader og lukkede områder.

Det er alfa og omega for byudviklingspotentialet i Nordhavnen og langs Øresundskysten, at de trafikale adgangsforhold forbedres. Der skal sikres bedre tilgængelighed til vandet og en bedre sammenhæng på langs og på tværs af havnen. Der er brug for løsninger, der overkommer de eksisterende trafikale barrierer, forbinder nye og eksisterende stisystemer og skaber let adgang til førhen lukkede områder. Men der er også brug for at indtænke vandet i bebyggelsesplanerne i de nye byudviklingsområder.

MERE AF DET HELE

København har 42 kilometer havnekaj - et maraton af vand. Selve havneløbets udstrækning gør, at der hverken kan eller skal skabes lige meget liv langs hele kajen. Forskellige strækninger har forskellige potentialer, og denne forskellighed skal dyrkes, så havnen kan tilbyde mere af det hele.

Der er og skal være plads til flere boliger langs havnen, plads til havnebade, plads til kulturliv og byliv, men også plads til promenader, hvor der kan spadseres i fred og ro. Intense lommer af byliv skal afløses af strækninger, hvor man kan nyde vandets ro midt i byens virak.

Københavns Kommune vil gå i dialog med aktørerne i Metropolzonen for at skabe mere liv langs Kalvebod Brygge. Erfaringerne herfra vil blive brugt, i det videre arbejde med at skabe mere liv langs havnen.

FRA INDUSTRIHAVN TIL LEVENDE BY

Industrien er forsvundet fra Københavns Havn og har efterladt et blåt frirum i hjertet af byen. Havnen har potentiale til at blive Københavns blå fælled til glæde og gavn for københavnere og byens besøgende, men mulighederne er langt fra realiserede endnu.

Øresundskysten, der strækker sig fra Nordhavn over havneløbet, videre over Refshaleøen og hele vejen ud til Amager strandpark, tegner Københavns største byudviklingspotentiale. For hele området er der behov for en langsigtet byudviklingsstrategi, der sigter mod en bæredygtig udvikling, der forener blåt og grønt, og sikrer en levende by.

LIV LANGS VANDET

En række af de nye bykvarterer langs havneløbet er mere præget af bydød end byliv. Hele strækninger er dedikeret til domiciler, mens andre er præget af Privat-skilte eller kæder, der lukker havnepromenaden af for besøgende.

Havnen skal være et levende sted, hvor man opleve teater og musik, hvor man kan dyrke idræt og slappe af, og hvor folk arbejder, lever og mødes. Der skal etableres flere boliger ved vandet og husbåde i udvalgte områder. Det skal være boligboligområder med blandede boliger for almindelige københavnere tæt ved vandet. Det er en fortsat udfordring. Do-

Vækst langs vandet

Der er skabt mange nye arbejdspladser langs havnen. Bare i Søndre frihavn 4000 arbejdspladser. Samlet set er der tale om 11.000 nye arbejdspladser langs havneløbet.

Rigelig med havnekaj

Der er 42 kilometer havnekaj i København! Der er allerede 38 kilometer offentlig tilgængelig havnekaj. Og der er mere på vej.

MÅL OG INITIATIVER

i Kommuneplan 09

LANGSIGTET BYUDVIKLING

- mål og rammer for Øresundskystens fremtidige udvikling

TRAFIKSTRATEGI

- redegørelse for infrastrukturen langs Øresundskysten, herunder linieføring for evt. metro og havnetunnel.

LEVENDE NORDHAVN

- der skal sikres et langsigtet plangrundlag for udviklingen, som giver nye boliger, for almindelige husstande tæt ved vandet, et bæredygtigt bymiljø og et mangfoldigt byliv.

LETTERE ADGANG TIL VANDET

- fra byens kvarterer, via en vurdering af hvor de trafikale barrierer overkommes.

BLÅ STRATEGI

- for promenader og stier ved og på tværs af havnen der skal sikre et sammenhængende og varieret stiferløb og mere liv.

REKRATIVE MULIGHEDER

- nye retningslinjer der sikrer bedre udnyttelse af de rekreative potentialer og udfoldelsesmuligheder langs havnepromenaden.

Mange nye aktiviteter

Der er 22 lystbådehavne i København. Der er realiseret 70 nye lystbådepladser i Søndrefrihavn, 60 i Havnestaden og 100 i Sydhavnen. Lystfiskeri er tilladt 3 steder i havnen. Antallet af krydstogtpassagerer er steget med 132% fra 1998 til 2004.

En københavnner mener:

Det er vigtigt med plads til de kreative langs havnen.

En anden københavnner mener:

Mere Islands Brygge i København!

Omdannelsen i Sydhavnen giver mange nye boliger i løbet af de næste 6 år. Det bliver et levende bykvarter med boliger lige ned til vandet. Der er ikke promenader langs hele havnekajen, men derimod et stiferløb med stier både langs vandet og i gennem kvarteret.

Følgende initiativer er blandt dem, der allerede er igangsat eller vedtaget for at sikre byen ned til vandet:

- Amager Strandpark og en ny badeanstalt
- Det maritime ungdomshus
- Bryggebroen
- Omdannelse af Havnegade
- Foreningsfestivalen Kulturhavn
- Islands Brygges kulturhus og Havneparken
- Lystbådepladser, bla. ved Prøvestenen
- Bådophaling for kajakker og kanoer mv.
- Havnebusser

Tænk nyt DEN DYNAMISKE BY

Vi arbejder for at der bygges
150.000 kvm
til vidensmiljøer før 2013

Vi arbejder for at realisere
Mindst **10**
bylivsinitiativer i
Metropolzonen

Vi arbejder for flere
mennesker i byen

Befolknings og arbejds-
pladstætheden er

90 pr ha

2006

95 pr ha

2025

Vi arbejder for flere
kreative arbejdspladser

Vækst i kreative
arbejdspladser

52.000

2003 - 2006

55.500

2007 - 2009

DEN DYNAMISKE BY

Københavns Universitet flytter ud fra indre by i de kommende år og etablerer sig i campusområder på brokvartererne og Amager. I Indre by er det vigtigt at de bygninger, der fraflyttes, fremover kan bruges til offentlige funktioner og boliger. De nye campusområder har potentiale til at blive nye vidensmiljøer og hotspots for byliv. Det er vigtigt, at de nye campusområder ikke bliver lukkede områder, men derimod bidrager til bydelenes liv, også med flere conferencefaciliteter til fremme af den internationale erhvervsturisme.

BEDRE FORHOLD FOR IVÆRKSÆTTERE

Det er svært at finde en billig bolig i København – det gælder også for virksomheder. Der mangler både kontorlejemål og kreative vækstmiljøer, hvor nystartede virksomheder kan udfolde sig i deres første år.

Iværksættere og kreative vækstmiljøer skal integreres bedre i byen. Det skal ske ved, at forsøge at gøre plads til erhvervslivet i udsatte boligområder og skabe større fleksibilitet i eksisterende byområder, som fx ældre erhvervsområder. Samtidig skal det vurderes, hvilke erhvervsområder der skal vedblive at være rene erhvervsområder, så der også er plads til de små erhverv, der ikke kan sameksistere med boliger.

INTERNATIONAL BRANDING AF KØBENHAVN

I kapløbet om at tiltrække internationale hovedkvarterer har København i de seneste år ligget forholdsvis højt placeret. Men København mangler en klar profil på den internationale scene.

Byen har brug for en klar international branding, der er målrettet internationale virksomheder. Det gælder især en klar branding af den særlige københavneridentitet, københavnerlivet og vores cykelkultur. København er en af de storbyer i verden, der har den bedste livskvalitet, og det budskab skal spredes internationalt.

EN ATTRAKTIV BY

København er Danmarks vækstmotor. 2/3 af de 86.000 nye jobs, der er skabt i Danmark siden 1997, ligger i København, og 80 % af landets vidensvirksomheder ligger i Hovedstadsregionen. Københavns udvikling er afgørende for hele Danmarks velfærd, men når det gælder økonomisk vækst, beskæftigelse og befolkningsvækst kan København ikke måle sig med Oslo, Stockholm og Helsinki.

Der skal sættes bredt på at styrke Københavns konkurrenceevne, og byen skal gøres mere attraktiv. Derfor skal der iværksættes markante byudviklingsinitiativer i Metropolzonen og indre by, så Københavns centrum bliver et stærkt bud på det 21. århundredes København. Med en nytænkende, bæredygtig arkitektur og en progressiv arkitekturpolitik skal der skabes et billede af København, som en international storby med helt særlige kvaliteter.

ET UNIVERSITET I VERDENSKLASSE

Det er afgørende for Københavns konkurrencedygtighed at have et universitetsmiljø i verdensklasse. Københavns Universitetsmiljøer skal derfor sikres bedre udviklingsmuligheder, bedre faciliteter og bedre boligmuligheder for udenlandske studerende og forskere, så det bliver mere attraktivt at flytte til København for at studere og forske.

Tænk højt!

"Højhuse tiltrækker virksomheder, bringer indtægter til byen og er med til at bringe byen på niveau med andre storbyer". Peter Winther, Sadolin & Albæk,

Københavns Kommune nedsatte i maj 2006 en tænketank med prorektor Lykke Friis fra Københavns Universitet som formand.

Mange kreative i København

De kreative arbejdspladser udgør 52.000 af landets af byens 332.000 arbejdspladser. Der er skabt 17.000 nye kreative arbejdspladser de sidste 10 år.

MÅL OG INITIATIVER

i Kommuneplan 09

RAMMER FOR NYE CAMPUSOMRÅDER

- der sikrer at der bliver blandede, levende bykvarterer, med bedre byrum, flere boliger i Indre By og bedre synergi med erhvervslivet.

ERHVERVSINTEGRATION

- der sikrer nye erhvervs muligheder og tilføjer nye funktioner i de udsatte boligområder, og områder som Urbanplanen og Tingbjerg.

UDREDNING AF ERHVERVSOMRÅDER

- der skal sikre at nogle arealer fastholdes som rene erhvervsområder og andre får større fleksibilitet i rammerne.

EVALUERING AF DE KREATIVE ZONER

- der vurderer effekten af kommuneplan 2005's 8 kreative zoner og hvilke initiativer, der er behov for fremover.

GOD ARKITEKTUR

- eksempler på god arkitektur udarbejdet i dialog med byens arkitektmiljø og bygherrer, samt en udpegning af byens kulturmiljøer.

METROPOLZONEN

- realisering af 10 bylivsinitiativer i Metropolzonen på baggrund af et samarbejde mellem Københavns Kommune og byens investorer.

I Kommuneplan 2005 blev der udpeget 8 kreative zoner, der skulle sikre bedre muligheder for de kreative i udvalgte områder i byen. Rentemestervej i Nord Vest er et af disse områder. I Kommuneplan 09 skal det vurderes hvilke områder og initiativer, der skal fastholdes.

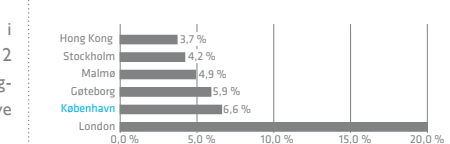
Følgende initiativer er blandt dem, der allerede er igangsat eller vedtaget for at sikre, at byen er dynamisk:

- Tænketank for internationalisering og erhvervsudvikling.
- Metropolzoneprojektet der sætter fokus på dele af citys udviklingspotentialer
- Et projekt for Indre bys udvikling, der giver flere pladser et løft og fjerner p-pladser.
- International branding strategi der skal sikre en bedre profilering af København.
- OECD-projekt, i samarbejde med Hovedstadsregionen, der skal afdække, hvordan Københavns potentialer kan udnyttes bedre.
- Projekt "Én indgang for erhvervslivet" som skal gøre det nemmere at være iværksætter og drive virksomhed i København.
- Projekt "Gang i København" som skal bane vejen for flere events på byens pladser og torve.

Mangel på erhvervslokaler

Der er kun 7 % ledige erhvervslokaler i byen - i city kun 4 %. Industriarealet er reduceret med 12 % i de sidste to planperioder. Nye erhverv forsøges indpasset i blandede byområder og i de kreative zoner, som er ældre erhvervsområder.

Procent kreativ arbejdsstyrke

Mange højtuddannede – få udenlandske Ud af 42.000 københavnere med en lang uddannelse har 11 % en udenlandsk baggrund – denne andel har været faldende de senere år. Der er dog vækst i andelen af udenlandske studerende i København. København har 68.300 studerende – faktisk halvdelen af landets studerende.

KOMMUNEPLAN 2009

KOMPLET REVISION AF KOMMUNEPLANEN

Med kommuneplanstrategi 2007 vedtages det, at der skal ske en komplet revision af kommuneplanen. Kommuneplan 2009 skal dermed indeholde en fuldstændig revision af både hovedstrukturen og af rammerne for lokalplanlægningen. Kommunerne har arvet en række emner fra amternes planlægning. Planloven tilsiger derfor, at der efter strukturreformen skal ske en fuldstændig revision af kommuneplanen.

KOMMUNEPLAN 2009 SKAL INDEHOLDE RETNINGSLINJER FOR FØLGENDE EMNER:

- Udlægning af arealer til byzone
- Beliggenhed af områder til forskellige byformål (boliger, erhverv, off. institutioner, mv.)
- Den kommende detailhandelstruktur
- Beliggenhed af trafik anlæg, tekniske anlæg, særligt forurenende virksomheder, VVM pligtige anlæg
- Sikring af at støjbelastende arealer ikke udlægges til støjfølsom anvendelse
- Beliggenhed af arealer til fritidsformål, kolonihaver og rekreative områder
- Beliggenhed af skovrejningsområder, lavbundsarealer, naturbeskyttelsesinteresser
- Sikring af kulturhistoriske og landskabelige bevaringsværdier, og beliggenhed af disse
- Sikring af geologiske bevaringsværdier
- Anvendelsen af vandløb, søer og kystvande og arealanvendelsen i kystnærhedszonen

KOORDINERING I HOVEDSTADSREGIONEN

Københavns Kommuneplan 2009 skal desuden være i overensstemmelse med Landsplandirektivet for Hovedstadsområdet – Fingerplan 2007. Det betyder bl.a., at byudvikling af regional betydning skal koordineres med udbygning af hovedstadsområdet's overordnede infrastruktur med særlig hensyntagen til den kollektive trafikale betjening. Det betyder også, at Kommuneplan 2009 skal sikre arealreservationer til fremtidig trafikal infrastruktur af betydning for regionens udvikling. Endeligt forventes Region Hovedstaden at vedtage en regional udviklingsplan i 2008. Den kommende kommuneplan skal være i overensstemmelse med denne.

MILJØVURDERING

Derudover er der sket nogle lovgivningsmæssige ændringer på miljøområdet, der betyder, at der nu skal foretages en miljøvurdering af kommuneplanen. I arbejdet med kommuneplan 2005 blev der foretaget et pilotarbejde med miljøvurdering på denne type plan. Erfaringer derfra vil danne grundlag for miljøvurderingen af kommuneplan 2009, men de overordnede rammer for miljøvurderingen er udstukket af EU direktiv xx og miljøministeriets vejledning xx.

KOMMUNE- PLAN- STRATEGI

KVARTER FOR KVARTER

ØRESUNDSKYSTEN

- Campusstrategi for etablering af et universitet i verdensklasse inden for naturvidenskab, medico og sundhed
- Campusplanlægning for bedre synergi mellem universitet og erhvervslivet
- Fornylse af Fælledparken

ØSTERBRO

- Strategi for byudvikling langs Øresundskysten baseret på trafikale og økonomiske vurderinger.
- Redegørelse for sammenhængen mellem forskellige byudviklingsscenarier og den trafikale infrastruktur i området.

NORD-VEST OG PÅ NØRREBRO

- Vurdering af de kreative zoner og de kreative vækstmiljøers udvikling.
- Områdefornyelse i Mimersgadekvarteret og Haraldsgadekvarteret.
- Plan for områderne omkring de kommende metrostationer ved Vibenhushavnen og Haraldsgadekvarteret.
- Fokus på de almene boligområder og andre udsatte områder og vurdering af fortætningsmulighederne.

CITY

- Sikre plangrundlaget for udviklingen af Metropolzonen.
- Flere boliger i Indre By og nye internationale studiefunktioner.
- Sikre en mere attraktiv og levende havnefront.
- Bedre tilgængelighed på langs og på tværs af havnen
- Planlægning af 3 nye metrostationer

NORDHAVNEN

- Langsigtet plangrundlag for byudviklingen – der sikrer en bæredygtig bydel, hvor miljø prioriteres højt, hvor der sikres boliger ved vandet til almindelige københavnere, et højklasket kollektivt trafiksystem og gode rammer for byliv og bystrande
- Placering af fremtidig krydstogstterminal og containerterminal
- Jorddepot/opfyldning af havnebassinet

BRØNSHØJ – HUSUM

- Vurdering af potentialet i at føre metroen til Gladsaxe
- Fokus på de almene boligområder og andre udsatte områder og vurdering af fortætningsmulighederne

- Helhedsplan for området, herunder en trafikplan, en udviklingsstrategi og en vurdering af, hvorvidt den kreative zone i kvarteret skal fastholdes.

VALBY

- Omdannelse af området omkring Gl. Køge landevej til et blandet kvarter med boliger, erhverv, detailhandel
- Planlægning for billige boliger ved Valby Idrætspark og Torveporten
- Fortætningsstrategi, plangrundlag og bedre ramme for de kreative erhverv omkring Ny Ellebjerg station.
- Fokus på de almene boligområder og andre udsatte områder og vurdering af fortætningsmulighederne

ØRESTAD NORD & ISLANDS BRYGGE

- Campusplanlægning med fokus på et forbedret vidensmiljø for humaniora, kommunikation og IT.
- Campusstrategi til fastholdelse af IT og iværksættermiljøer i området. Flere attraktive byrum og fokus på sammenhæng til Urbanplanen.

SYDHAVNEN

- Byomdannelse i Sydhavnen jf. planlovens § 11d
- Infrastrukturel og kulturel sammenhæng til Kgs. Enghave
- Vandet som et rekreativt strøg – etablering af en bolig- og fritidshavn

VESTEBRO

- Carlsberg-området som bæredygtigt, levende og dynamisk bykvarter med boliger og erhverv og kultur.
- Planlægning for ny metrostation og fornyelse af Enghave station.

VANLØSE

- Understøttelse af helhedsplanlægningen omkring Vanløse bymidte.
- Analyse af hvorvidt den kreative zone omkring Kastanie Allé skal fastholdes.

DEN TÆNKENDE STORBY

København skal være en tænkende storby, hvor nytænkning og omtanke går hånd i hånd. Vi skal skabe vækst og udvikling, der er funderet i den respekt for miljø og mennesker, som er Københavns stærkeste kort som international metropol.

Det er hovedbudskabet i denne Kommuneplanstrategi, der præsenterer de mål og initiativer, som vil være bærende i de kommende års udvikling af København.

Kommuneplanstrategien er vedtaget af Københavns Borgerrepræsentation i oktober 2007 og er i offentlig høring fra xx.xx til yy.yy. I den periode afholdes en række debatarrangementer, hvor alle har mulighed for at bidrage med kommentarer og forslag. Herefter vurderer Borgerrepræsentationen, om der skal foretages justeringer i strategien.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Økonomiforvaltningen
Center for Byudvikling

Rådhuset
1599 København V
Telefon 3366 3366
www.kk.dk